

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

21 septembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

președinte
judecători

URSACHE Petru
NICOLAEV Ghenadie
MORARU Petru

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Bolduratu Vasile, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 29 aprilie 2016, în cauza penală privindu-l pe

Postolachi Ilie Fiodor, *născut la 02 august 1950, originar și domiciliat în s. Zubrești, r-nul Strășeni.*

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 22.10.2015 – 23.03.2016;

Instanța de apel: 30.03.2016. – 29.04.2016;

Instanța de recurs: 24.06.2016 – 21.09.2016.

Asupra recursului ordinar declarat, în baza actelor din dosar, Colegiul penal

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Strășeni din 23 martie 2016, Postolachi I. a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 201/1 alin. (1) Cod penal, la 6 luni închisoare, cu executarea acesteia în penitenciar de tip semiînchis.

1.1. Cauza penală în prima instanță a fost examinată potrivit procedurii simplificate prevăzută la art. 364/1 Cod penal, în baza probelor acumulate la faza urmăririi penale.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat că inculpatul Postolachi I. la 10.07.2015 aproximativ la ora 14:00, aflându-se în stare de ebrietate alcoolică la domiciliul său din s. Zubrești, r. Strășeni, unde locuiește cu soția sa, Postolachi A., acționând cu

intenție, dându-și seama de acțiunile sale, conștientizând consecințele care pot surveni și dorind producerea acestora, în urma unui conflict inițiat cu aceasta, intenționat a apucat-o pe soția sa Postolachi A. cu ambele mâini de gât, după care i-a aplicat o lovitură cu palma în regiunea feții, astfel provocându-i dureri fizice și suferințe psihice.

Tot el, în continuarea acțiunilor infracționale, la data de 11.07.2015, pe parcursul zilei, aflându-se în stare de ebrietate alcoolică, acționând cu intenție, dându-și seama de acțiunile sale, conștientizând consecințele care pot surveni și dorind producerea acestora, a numit-o cu cuvinte necenzurate pe soția sa Postolachi A., după care i-a aplicat o lovitură cu palma în regiunea feții, astfel provocându-i dureri fizice și suferințe psihice.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, prima instanță a reținut că, *în drept*, faptele inculpatului Postolachi I. întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute la art. 201/1 alin. (1) Cod penal, violența în familie, adică *acțiunea sau inacțiunea intenționată, manifestată fizic sau verbal, comisă de un membru al familiei asupra unui alt membru al familiei, care a provocat suferință fizică, suferință psihică*.

3. Legalitatea și temeinicia sentinței a fost atacată cu apel de partea vătămată Postolachi A. și de avocații Malic G. și Zagaiciuc V. în numele inculpatului Postolachi I.

3.1. Avocatul Malic G. în numele inculpatului a solicitat casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit căreia procesul penal intentat în privința lui Postolachi I. să fie încetat în baza art. 109 Cod penal, din motivul împăcării părților.

În argumentarea solicitărilor înaintate, avocatul a indicat că prima instanță adoptând o sentință de condamnare nu a luat în considerație voința părții vătămate, care prin cererea înaintată și-a exprimat consimțământul de a se împăca cu soțul său, inculpatul Postolachi I.

Mai mult ca atât, inculpatul și-a recunoscut vina în comiterea infracțiunii incriminate și se căiește sincer de cele întâmplate, iar pedeapsa stabilită de prima instanță este o pedeapsă prea aspră pentru infracțiunea săvârșită de către inculpat, aceasta fiind o infracțiune ușoară.

În concluzie apelantul a menționat că, prima instanță greșit a considerat că la caz nu sunt aplicabile prevederile art. 109 Cod penal, întrucât a stabilit o pedeapsă cu închisoarea cu executare, fără a lua în considerație și voința părții vătămate.

3.2. Avocatul Zagaiciuc V. a solicitat casarea parțială a sentinței, rejudecarea cauzei în latura stabilirii pedepsei și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit căreia inculpatului Postolachi I. să-i fie stabilită o pedeapsă non-privativă de libertate, cu aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal.

În motivarea apelului a indicat că prima instanță a stabilit o pedeapsă prea aspră inculpatului Postolachi I., fără a luat în considerație următoarele circumstanțe:

- inculpatul a recunoscut vinovăția în cele incriminate și s-a căit sincer de cele comise;

- inculpatul a înaintat instanței de judecată o cerere prin care a solicitat examinarea cauzei în procedură simplificată, fapt ce demonstrează că inculpatul a conștientizat ceea ce a făcut, și a pășit spre calea corijării și reeducării;

- inculpatul a contribuit activ la descoperirea infracțiunii, a dat declarații în cadrul urmăririi penale referitor la faptele comise ajutând în sensul dat la stabilirea tuturor circumstanțelor comiterii acestei infracțiuni și a adevărului pe cauza dată;

- personalitatea infractorului, caracterizându-se pozitiv la locul de trai, din materialele cauzei, se atestă că nu se află la evidența medicului psihiatru, are o vîrstă înaintată, fiind pensionar;

- inculpatul a săvîrșit o infracțiune ușoară.

3.3. Partea vătămată Postolachi A. a solicitat casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărîri potrivit căreia procesul penal intentat în privința lui Postolachi I. să fie încetat în baza art. 109 Cod penal, din motivul împăcării părților.

În argumentarea apelului declarat, a indicat că ea l-a iertat pe soțul său și nu vrea ca acesta să fie condamnat. Prima instanță i-a stabilit inculpatului o pedeapsă prea aspră.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 29 aprilie 2016, apelurile declarate de avocații Malic G. și Zagaiciuc V. în numele inculpatului Postolachi I. și de partea vătămată Postolachi. A. au fost admise parțial, sentința a fost casată, rejudecată cauza și pronunțată o nouă hotărîre potrivit căreia, inculpatului Postolachi I. i s-a stabilit o pedeapsă în baza art. 201/1 alin. (1) Cod penal, cu aplicarea prevederilor art. 364/1 Cod de procedură penală, sub formă de închisoare pe un termen de 6 luni, iar conform art. 90 Cod penal executarea pedepsei a fost suspendată condiționat pe o perioadă de probațiune de 1 an.

5. În argumentarea soluției adoptate instanța de apel, luînd în considerație că sentința se contestă doar în latura penală, în privința stabilirii pedepsei inculpatului, instanța de apel a constatat că apelanții sunt de acord cu starea de fapt reținută de prima instanță, din care motiv a și însușit-o și nu a intervenit în nici un mod în această latură.

În ceea ce privește stabilirea pedepsei inculpatului, instanța de apel a remarcat că prima instanță n-a acordat deplină eficiență prevederilor articolelor 7, 61, 75 Cod penal și celor din art. 364/1 alin. (8) Cod de procedură penală, astfel fiind aplicată în alte limite decît cele prevăzute de lege.

Prima instanță, contrar prevederilor art. 394 alin. (2) Cod de procedură penală, n-a motivat stabilirea pedepsei cu închisoare și n-a soluționat chestiunea privind raționalitatea și rezonabilitatea condamnării inculpatului cu suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate în baza art. 201/1 alin. (1) Cod penal.

Prin urmare, sentința atacată, în partea pedepsei, este lovită de nulitate, motiv pentru care instanța de apel a intervenit în partea respectivă.

Astfel, soluționând chestiunea cu privire la pedeapsa stabilită, instanța de apel aplicând dispozițiile art. 7, 61, 75 Cod penal și celor din art. 364/1 alin. (8) și 394 alin.(2) Cod de procedură penală și a considerat că scopul pedepsei poate fi obținut fără privarea de libertate a inculpatului.

Astfel, ținând cont de circumstanțele cauzei, de persoana inculpatului, de gravitatea infracțiunii săvârșite, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării inculpatului instanța de apel a considerat rațională aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, fiind suspendată condiționat executarea pedepsei stabilite prin sentință, cu fixarea termenului de probă, de 1 an.

Cu privire la motivele invocate în apelurile părții vătămate Postolachi A. și avocatului Malic G. cu referire la încetarea procesul penal în legătură cu împăcarea părților, instanța de apel le-a apreciat ca fiind nefondate, drept urmare au fost respinse.

Prevederile art. 276 alin. (1) Cod de procedură penală stipulează că urmărirea penală se pornește numai în baza plîngerii prealabile a victimei în cazul infracțiunilor prevăzute de articolele: 152 alin.(1), 153, 155, 157, 161, 173, 177, 179 alin.(1) și (2), 193, 194, 197 alin.(1), 198 alin.(1), 200, 202, 203, 204 alin.(1), 246¹, 274 din Codul penal, precum și al furtului avutului proprietarului săvârșit de minor, de soț, rude, în paguba tutorelui, ori de persoana care locuiește împreună cu victima sau este găzduită de aceasta.

Art. 276 alin. (5) Cod de procedură penală prevede, că la împăcarea părții vătămate cu bănuitul, învinuitul, inculpatul în cazurile menționate în alin. (1) al aceluiași articol, urmărirea penală încetează.

Or, fapta cuprinsă de prevederile articolului 201/1 alin. (1) Cod penal, în baza căreia este învinuit și, respectiv, condamnat inculpatul, nu face parte din numărul infracțiunilor enumerate expres în art. 276 alin. (1) Cod de procedură penală, astfel fiind interzisă prin lege încetarea urmăririi penale în legătură cu împăcarea a victimei în cazurile de violență în familie.

6. Nefiind de acord cu decizia instanței de apel procurorul a atacat-o cu recurs ordinar, solicitînd casarea acesteia, cu menținerea sentinței primei instanțe fără modificări.

În argumentarea recursului, procurorul invocă că instanța de apel nu a luat în considerație faptul că apelul părții vătămate este contrasemnat și autentificat de către avocatul inculpatului Malic G., în cadrul ședinței de judecată, avocatul Malic G. a menționat că reprezintă interesele atît a inculpatului, cît și a părții vătămate, fapt ce contravine art. 67 alin. (5) pct. 3) Cod de procedură penală. Respectiv, se menționează că avocatul Malic G. nu a avut împuterniciri de a o reprezenta pe partea vătămată Postolachi A., ca apărător, mai mult ca atît interesele părții vătămate sunt în contradicție cu interesele inculpatului, din care motiv participarea avocatului Malic G. în interesele ambelor părți a fost lăsată fără soluționare de către instanța de apel.

De asemenea, menționează că a fost pus la îndoială veridicitatea depunerii de către Postolachi A. a cererii de apel din 26.03.2016 și a cererii de retragere a apelului din 21.04.2016, deoarece conform sistemului de căutare ACCES partea vătămată Postolachi A. a ieșit de pe teritoriul RM la 25.11.2015 pînă la 21.04.2016.

În sensul dat, indică că instanța de apel nu a verificat autenticitatea împuternicirilor avocatului Malic G. în interesele părții vătămate și a inculpatului, care a dispus examinarea în lipsa părții vătămate și a avocatului Zagaiciuc V.

Totodată, a remarcat și faptul că instanța de apel, fără a ține cont de prevederile legale privind individualizarea pedepsei a stabilit o pedeapsă prea blîndă pentru infracțiunea comisă.

În drept, recurentul își întemeiază recursul pe temeiul prevăzut la pct. 6) și 10) alin. (1) Cod de procedură penală.

7. Examinînd admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal conchide că acesta este inadmisibil, ca fiind vădit neîntemeiat, or în vederea acestei statuări se expun următoarele considerente.

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală instanța de recurs, examinînd admisibilitatea în principiu a recursului declarat, împotriva hotărîrii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că argumentele invocate în recurs sunt vădit neîntemeiate.

Conform prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent. Or, art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede că hotărîrile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

Din conținutul recursului declarat de procurorul, Colegiul penal constată că se invocă drept temei de drept pct. 6) și 10) din alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, indicînd că hotărîrea instanței de apel poate fi supusă recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanța respectivă în cazul cînd hotărîrea nu a fost motivată corespunzător, sau nu conține răspunsuri la toate capetele de cereri a apelanților și s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

În esență, procurorul critică soluția instanței de apel prin care Postolachi I. a fost condamnat în baza art. 201/1 alin. (1) Cod penal, la 6 luni închisoare, cu suspendarea condiționată a executării pedepsei pe o perioadă de probațiune de 1 an, considerînd pedeapsa stabilită acestuia prea blîndă în raport cu circumstanțele cauzei, gravitatea infracțiunii săvîrșite, atitudinea ei față de infracțiunea săvîrșită în general raportat la personalitatea inculpatului.

Așadar, Colegiul penal consideră că temeiurile pentru recurs invocate de recurent nu sunt incidente în prezenta cauză, iar instanța de apel și-a motivat just soluția adoptată în privința lui Postolachi I., acordând prevederilor art. 61 și 75 Cod penal o interpretare corespunzătoare, la soluționarea chestiunii cu privire la individualizarea pedepsei în privința inculpatului, care a fost stabilită conform sancțiunii articolului imputat acestuia prin rechizitoriu.

De asemenea, cu privire la alegațiile recurentului precum că instanța de apel nu și-a motivat corespunzător soluția de condamnare adoptată în privința lui Postolachi I., Colegiul penal amintește că rezultând din jurisprudența constantă a Curții Europene motivarea hotărârii este un proces de analiză și sinteză a actelor și lucrărilor dosarului, care nu presupune în mod necesar expunerea tuturor elementelor de amănunt, atâta timp cât sunt valorificate toate aspectele relevante din punct de vedere probatoriu și sunt menționate componentele obligatorii ale unei motivări a hotărârii penale, așa cum s-a procedat, de altfel și în cazul de față. Investită cu o situație de fapt, instanța de apel, ca urmare a efectuării cercetării judecătorești, a expus situația de fapt reținută în cauză și a concluzionat corect că aceasta se circumscrie încadrării juridice în baza art. 201/1 alin. (1) Cod penal.

În continuare, instanța de recurs constată că instanța de apel și-a motivat decizia în conformitate cu prevederile art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, astfel decizia contestată cuprinde temeiurile de fapt și de drept care au dus, la caz, la admiterea apelurilor declarate de partea vătămată și de avocații inculpatului, cu pronunțarea dispozitivului descris în pct. 4 al prezentei decizii.

La fel, instanța de recurs reține că, în conformitate cu prevederile art. 414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelurile, a verificat legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță și conform materialelor din dosar, ajungând la concluzia corectă că sentința atacată urmează a fi casată, din considerentele expuse pe larg în partea descriptivă a deciziei sale.

Or, în fapt, decizia instanței de apel corespunde tuturor prevederilor legii de procedură penală, ea fiind legală și întemeiată.

În aceeași ordine de idei, în vederea respingerii argumentelor din recurs invocate de procuror privitor la chestiune de individualizare a pedepsei în privința lui Postolachi I., se reține că instanța de apel corect a stabilit pedeapsa inculpatului, conducându-se de principiul individualizării pedepsei (art. 7 Cod penal) în coroborare cu criteriile generale de individualizare a pedepsei prescrise în art. 75 alin. (1) Cod penal, și în limitele expuse în prevederile art. 364/1 alin.(8) Cod penal. Totodată, instanța de apel a stabilit pedeapsa luând în considerare caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, motivul și scopul celor comise și persoana celui vinovat.

Pe lângă aceasta, Colegiul penal consideră că instanța de apel i-a stabilit inculpatului Postolachi I. o pedeapsă echitabilă și în partea dispunerii condamnării acestuia cu suspendarea condiționată a executării pedepsei, pe o perioadă de probațiune de 1 an, aceasta fiind o pedeapsă echitabilă, care se consideră că își va atinge scopul pedepsei penale prevăzut la art. 61 Cod penal. Or, una din condițiile esențiale prevăzute expres în alin. (1) al art. 90 din Codul penal constituie concluzia instanței de judecată că nu este rațional ca inculpatul să execute real pedeapsa stabilită. Astfel, prerogativa instanței de judecată să aprecieze că scopul pedepsei poate fi atins chiar și fără executarea efectivă a acesteia. În formarea convingerii, instanța de judecată urmează să țină cont de totalitatea condițiilor expres prevăzute de lege. Deși legea nu îngrădește libertatea instanței de judecată de a-și forma convingerea cu privire la posibilitatea făptuitorului de a se îndrepta fără executarea efectivă a pedepsei, ea obligă instanța să-și motiveze hotărârea de suspendare condiționată a executării pedepsei, indicând precis acele motive pe care s-a întemeiat convingerea ei.

La caz, aceste prevederi ale legii au fost respectate de către instanța de apel, iar hotărârea adoptată cuprinde o motivare corespunzătoare privitor la necesitatea aplicării față de inculpatul Postolachi I. a instituției suspendării condiționate a executării pedepsei.

Mai mult ca atât, instanța de recurs accentuează că însăși partea vătămată prin apelul declarat a solicitat aplicarea unei pedepse mai blânde inculpatul, dînd dovadă că ea la iertat pe inculpat pentru fapta comisă.

Din considerentele menționate supra, se statuează că alegațiile procurorului invocate în recursul declarat în sensul aplicării eronate în privința lui Postolachi I. a prevederilor art. 90 Cod penal, sunt neîntemeiate.

În continuare, referindu-se la următorul argument invocat de către recurent, precum că avocatul Malic G. contrar prevederilor legal a apărut interesele atât a inculpatului cât și a părții vătămate, Colegiul penal menționează că, legalizarea cererii de apel a părții vătămate de către avocatul Malic G. nu demonstrează faptul că acesta îi reprezintă interesele acesteia în instanța de judecată, din motiv că la materialele cauzei lipsesc careva înscrisuri, care ar confirma că între partea vătămată și avocatul Malic G. a fost încheiat un contract de asistență juridică, întru reprezentarea intereselor acesteia în instanțele de judecată, așa cum prevede legislația penală în vigoare.

Tot în sensul expus supra, Colegiul penal, indică că potrivit art. 8 alin. (4) din Legea „Cu privire la avocatură”, avocatul Malic G. a avut dreptul instituit prin lege de a certifica copia apelului declarat de către partea vătămată, la caz nefiind depistată nicio derogare de la regula generală prevăzută în norma indicată.

Astfel, reieșind din cele expuse la capitolul dat, Colegiul penal consideră argumentele recurentului indicate în sensul dat, ca fiind neîntemeiate.

În concluzie, Colegiul penal conchide că hotărîrea atacată este legală și întemeiată, fiind adoptată în corespundere cu prevederile legale relevante, prescrise de art. 414-419 Cod de procedură penală, iar careva temeieri de intervenire în aceasta la etapa dată nu au fost depistate, și din atare considerente, recursul ordinar declarat de procuror este inadmisibil, ca fiind vădit neîntemeiat.

9. În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Bolduratu Vasile, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 29 aprilie 2016, în cauza penală privindu-l pe *Postolachi Ilie Fiodor*, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la 21 octombrie 2016.

Președinte

URSACHE Petru

Judecător

NICOLAEV Ghenadie

Judecător

MORARU Petru